

הגדת ברכת התורה

2) כחגן ס' חולצ

1) ברכות התורה

מזה ש' אנחנו נהנה לטובת כל עם ישראל במדינה על המוסד הגדולה שבה לנו כחמו מורנו פלינו וסודיענו הפעמים הרשעים לפניו שבהם נחל חי העולם הזה. וכאשר נפשינו כנרמס. חסד כן הפסידה כן נפשינו נח.

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו, וצונו לעסוק בדברי תורה. והערב נא יהוה אלהינו את דברי תורתך בפנינו ובפי עמך בית ישראל. ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל, בלנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמחה. ברוך אתה יהוה, המלמד תורה לעמו ישראל.

3) אמרב. הונא למקרא צריך לברך ולמדרש א"צ לברך ור' אלעזר אמר למקרא ולמדרש צריך לברך למשנה א"צ לברך ור' יוחנן אמר אף למשנה נמי צריך לברך [אבל לתלמוד א"צ לברך] ורבא אמר אף לתלמוד צריך (לחזור) לברך

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, אשר פתח לנו מפל העמים ונתן לנו את תורתו. ברוך אתה יהוה, נותן התורה.

4) בעסקי (בב) כיון שדענו (יו) לחזור ללמד לא הוי חסמך ויהי (בג) לשינה (כד) ומרחץ ובית הכסא לא הוי חסמך

5) כחגן תפילה יא בכל יום חייב אדם לברך שלש ברכות אלו. ואחר כך קורא מעט מדברי תורה. ונהגו העם לקרוא ברכת כהנים. ויש מקומות שקורין צו את בני ישראל ויש מקומות שקורין שתייהן וקורין פרקים או הלכות מן המשנה וכן יבדייתות:

6) ט"ס ברכות ייחא לן כחשו ירושלמי הוילוגמרי שלט לא אמרי ואין לריך לאלתר ללמוד וסביב ר"י ולא קיימא לן כחשו ירושלמי הוילוגמרי שלט לא אמרי ואין לריך לאלתר ללמוד

7) ש"ז א"צ לברך ד' * והמהרה בדברי תורה (ה) אינו צריך (ג) לברך

8) מניין דלמו כדבור דמי אכל בין לירי עוה דכח דכח על כחוס ובי ליבול מזה ככרבור והלא לאחר ויהיט בו כח ר"ל בלב כח"ס והגיוו לבו ור"ס לכסוף ר"ן כ' והלא למכרה לריך לברך וכן כשקורא כקורא ללימוד:

9) א"צ לברך יקרא פסוקים קודם ברכת התורה אע"פ שדעא אומרם דרך תחנונים שויש אומרים שאין לתוש כיון שאינו אומרם אלא דרך תחנונים ונכון לתוש לכברא ראשונה: כנס אכל המוכב כסנלא התנוס סכרי צימי (יג) כולו חסלימות חסלימות חסלימות (בח) וחס"כ מנכין על הסורה שס מרד שאל הכרסוס וכו כלל יום כסנכוסמ לכה"ל נאומרים כחס פסוקים וחסננים וחס"כ מנכין על הסורה

10) ש"ז א"צ לברך וכי - דבא חייבות ללמוד רינין שלהס כמ"ס כ"ד סימן רנ"ו ס"ו ועוד דחייבות לומר פ' הקדנות כמו שמייכות כחפנס ולא"כ קאי הכרסס ע"ז [כ"י כסס חבור] פמ"ס כ"י קמ"ז ס"ז:

11) ש"ז א"צ לברך יד פשים (לד) מברכות ברכת (יד) התורה: יי"ד נשים כ"י. עיין פ"ה כסס חבור ודכריכס דחייין חכסב פסס וקרא לוח ולמחוס לת בניכס ולא כוונתכס היחך חבור וזונו ונתן לנו אלא בעיקר ע"פ מ"ס חוספות וס"פ דנשים מברכות על כל מ"ס סכ"ב וכחו שכתבו לעיל ס"י י"י סתיף כ"י וחק דק"ל כלינו. מלמה חופלות דוקא בתורה כככל פס כמ"ס כ"ד ס"י רח"ו סכ"י י':

19) קהלת יזקק ברכות 6 כב

ועוד ללמוד ד"ל דבאמת דעה רביו
ישני הוא כוונה שאר פוסקים דלא
קיי"ל כבני מערכה לברך על גמר שאר מנה
אלא דחיים שאני משאר מנהות ד"ל דבתי"ח
מלבד שבכרכה כ"ח ברכת המנוחות ככל מנהות
שבכרכה יש בה ג"כ דין ברכה כעין ברכה
כהנין

ממנו ובכרכה התורה שמרית ליבא שני
בכרכה ברכה הראשונה היא הקב"ץ על ד"ח
שזכו סגיון ברכות המנוחות ולחייב ברכה אשר
באר בנו מכל בעמים ופסן לנו את תורתו
שכ"ח כנוסח ברכה כהנין שמצדך על
התפלה של תורה, וכן ציוס הכנסת כן ברכה
הראשונה וכן התורה הם על התורה שנתן
לנו [ולא אשר קדשנו במנוחותיו ולונו על
מנוח טכס התורה] חבו כסגיון ברכה
כהנין, ומשמע מה דליבא בבכ"ח נמי
מענין ברכה כהנין.

1 ונראה שכן מוכח מנוסח הכרכות
של ברכ"ח דער המנוחות מצרכין אשר קדשנו
במנוחותיו ולונו היינו דמצרכין על מעשה
המנוחה על שקידשנו לקיים את המנוח ולא
מצרכין על שצדק לנו את החפלה של
המנוח כגון שפר ולעז והנה, ובכרכה
כהנין הוא ה"פנא שאין מצרכין על מעשה
הכריכה שאוכל אלא על החפלה שצדקו
הקב"ח כגון בורה פרי בעין כהני"ח להם מן
הארץ וכן כולם דעופס בכרכה כך הוא
לשמך להקב"ח על שצדק את הדבר שזכנה

20) ויזקק י"ז רפא:א

1 חקיעה של מצוה י' בח"ח סימן
הקב"ץ בנים יוסף קצב בשם כל בו
דדוקא אחר יתקש לו אכל המודר
עליו לא יתקש דפעמים שאלס נהנה
במה שהוא הוקע וכן כחב שם בשלמן
ערך ולפי זה ודאי לא קשה מידי
מהי"ח דסעיף י"ח שאסור ללמוד
בספר כהאשר עליו בלאו האי סברה
שכחנה שם אלא מעטם דבכ"ח דודני
ההורה משמחה לב שדרי אסור
ללמוד בימי הצע ק"כ לא דמי"ח כ"ח
מ"ח לבאר תלות דלמדין לאו ליכנס ניתנו אלא
ע"י שנתנה מזה י"ח לומר דהם המיוב עליו ללמוד
ע"י שנתנה מזה י"ח לומר דהם המיוב עליו ללמוד

ללמוד בימי הצע ק"כ לא דמי"ח כ"ח
מ"ח לבאר תלות דלמדין לאו ליכנס ניתנו אלא
ע"י שנתנה מזה י"ח לומר דהם המיוב עליו ללמוד
ע"י שנתנה מזה י"ח לומר דהם המיוב עליו ללמוד

22) כ"א פ"ה
י"ח כ"ב
צ"ח כ"ד

1 [דף מז ע"א] באר. שעשוי להשקות בהמת עולי רגלים. רחבה
שבערות. ספרים. ספרי תורה נביאים וכתובים, כותני בבבא בתרא כופין
בני העיר לקנות להם ספרי תורה נביאים וכתובים שכל אלו מבני העיר
הם ואין לאחד חלק עמהם. ואיכא מאן דמקשה והיאך נאסרים לקרות בספרים.
הולא מצוה היא ומצוות לאו ליהנות ניתנו". ולאו קשיא היא. דלא שייך
טעמא דמצוות לא ליהנות אלא במצוה שהיא תלויה במעשה שכשארם עושה
אזתה אינו מחכוין לדבר הגאון שאינו עושה אותה להנאת גופו אלא לעשות
מה שצוהו מאת השם, כמו שפירשנו באלו מותרין. אבל מצות ליפוד
שהוא ענין ציור הלב וידיעת האמת, עיקר הצינוי הוא כדי לצייר האמת
ולתענג וליהנות במדע לשמה לבבו ושכלו. כדכתיב פקודי י"י ישרים
למשמחי לב. ומשום הכי אבל אסור לקרות בתורה ובנביאים ובכתובים".
דלא ניתן ליהנות. שעיקר מצותו היא ההנאה והתענג במה שמשגי ובכין
בלימודו.

2) הקצוה לאת"ל
מ"ד דברי זכור אוכר מה ששטעתי קצת בני אדם
מועין מדרך השכל בענין לימוד הוה"ק ואמרו
י הלומד ומחדש הרושים ושמה ונתענג בלימודו אין
ז לימוד התורה כ"כ לשמה כמו אם היה לומד
פשימות שאין לו מהלימוד שום תענוג והוא רק לשם
צוה. אבל הלומד ונתענג בלימודו הרי מתערב
לימודו גם הנאת עצמו. ובאמת זה מעות מפורסם.
אדרבא כ"י היא עיקר מצות לימוד התורה להיות
זש ושמה ונתענג בלימודו ואז דברי תורה נבלעין
דפו. ומאחר שנהנה מברכי תורה הוא נעשה דבוק
תורה.
אבל הלומד לשם מצוה ונתענג בלימודו הרי זה
לימוד לשמה וכולו קודש כי גם התענוג מצוה:

